

**Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin
Çoksesli Koro Dersine Yönelik Tutumlarının İncelemesi
(Güneydoğu Anadolu Bölgesi Örneği)***

**An Investigation of the Attitudes of Fine Arts High School
Music Department Students Towards Polyphonic Choir
Course (Southeast Anatolia Region Example)**

Gülay Laçın¹, İlknur Özal Göncü²

¹MEB, Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü.
gulay-batur@hotmail.com

²Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi,
ilknurgoncu@gmail.com

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/ Research Article
Makalenin Geliş Tarihi: 22.04.2024 **Yayına Kabul Tarihi:** 03.11.2024

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümü öğrencilerinin çoksesli koro dersine yönelik tutumlarının incelenmesidir. Durum tespitine dayalı tarama modelinde yürütülen çalışmanın örneklem grubunu; Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan TOBB Güzel Sanatlar Lisesi (Batman), Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi (Diyarbakır), Mardin Güzel Sanatlar Lisesi (Mardin), Kazancı Bedih Güzel Sanatlar Lisesi (Şanlıurfa) okulları oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 11. ve 12. sınıfta okuyan toplam 120 müzik bölümü öğrencisi oluşturmaktadır. Verileri elde etmek için Kaya (2011) tarafından geliştirilen ve 20 maddeden oluşan "Koro tutum ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS10.0 paket programında analiz edilerek değerlendirilmiş ve frekans (f), yüzde (%) olarak gösterilmiştir. Ayrıca öğrencilerin çoksesli koro dersine yönelik tutumlarının cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre tutum farklılığının belirlemek amacıyla t testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda; öğrencilerin çoğunluğunun Arabesk ve Türk Halk Müziği dinlemekten ve söylemekten hoşlandıkları buna rağmen çoksesli koro dersine

* **Alıntılama:** Laçın, G. ve Özal Göncü, İ. (2024). Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü öğrencilerinin çoksesli koro dersine yönelik tutumlarının incelenmesi (Güneydoğu Anadolu Bölgesi Örneği). *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(3), 2449-2471.

karşı olumlu tutum sergiledikleri ortaya çıkmıştır. Koro dersine yönelik uygulanan tutum ölçeğinden elde edilen sonuçların titizlikle incelenmesi, derse karşı belirtilen olumsuz tutumların iyileştirilmesi yönünde çalışmaların yapılması, öğrencilerin derse karşı ilgilerini artırmak için öğretim sürecinin zenginleştirilerek ve farklı öğretim yöntemleri kullanarak öğrencilerin derste aktif olmalarının sağlanması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: *Çoksesli Koro, Güzel Sanatlar Lisesi, Öğrenci Tutumu, Tutum Ölçeği.*

ABSTRACT

The purpose of this research is to examine the attitudes of music department students at Fine Arts High Schools in the Southeastern Anatolia Region towards polyphonic choir classes. The sample group of the study, which was conducted in the screening model based on situation determination; of TOBB Fine Arts High School (Batman), Diyarbakır Fine Arts High School (Diyarbakır), Mardin Fine Arts High School (Mardin), Kazancı Bedih Fine Arts High School (Şanlıurfa) located in the Southeastern Anatolia Region. The study group consists of a total of 120 music department students in the 11th and 12th grades. To obtain data, the "Choir Attitude Scale" consisting of 20 items developed by Kaya (2011) was used. The data obtained from the research were analyzed using the SPSS 10.0 package program and evaluated as frequency (f) and percentage (%). Additionally, a t-test was used to determine attitude differences based on gender and class variables regarding students' attitudes towards polyphonic choir classes. As a result of the research, it is observed that the majority of students have a positive attitude towards polyphonic choir classes despite their preference for listening to and singing Arabesque and Turkish Folk Music. It is recommended that the results obtained from the attitude scale applied to the choir course be examined meticulously, that studies be carried out to improve the negative attitudes stated towards the course, and that the teaching process be enriched and different teaching methods be used to ensure that students are active in the course in order to increase students' interest in the course.

Keywords: *Polyphonic Choir, Fine Arts High School, Student Attitude, Attitude Scale*

GİRİŞ

Temel müzik eğitiminin verildiği Güzel Sanatlar Liselerinin (GSL) ilk olarak 1989 yılında İstanbul'da kurulduğu, geçen süre zarfında müzik eğitimi almak isteyen kişilere daha fazla imkân sağlamak adına birçok ilde kurulmaya ve eğitim vermeye devam ettiği görülmektedir. Yapılan güncel araştırma sonucunda ise GSL okul sayısının 93 olduğu tespit edilmiştir (Laçin ve Göncü, 2022).

GSL okullarının kuruluş amacı, “öğrencilere güzel sanatlar alanında temel bilgi ve becerileri kazandırmak ve sanat alanında yetkin sanatçılar yetiştirmeye kaynak olmak” olarak belirtilmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2016). Şahin (2017), sanat liselerinin öğrencilere erken yaşta sanat eğitimine başlama fırsatı vermesi, müzik eğitimi ve konservatuvarların ilgili bölümlerine hazırlık eğitimi vermesi nedeniyle müzik eğitiminde önemli bir yere sahip olduğuna dikkat çekmektedir.

Güzel sanatlar liseleri, ilköğretimden mezun olan öğrencileri yetenek sınavı ile alan bir eğitim kurumudur. 4 yıllık eğitim veren güzel sanatlar liseleri bünyesinde resim ve müzik bölümleri bulunmakta, öğrencilerin ilgili oldukları alanlarda eğitim görmeleri sağlanmaktadır. Her yıl yüzlerce yetenekli öğrencinin eğitim gördüğü GSL okullarından mezun olan öğrenciler bir üst kurum olan üniversitelerin müzik eğitimi fakültelerinde, konservatuvarlarda ve güzel sanatlar fakültelerinde müzik eğitimlerine akademik olarak devam etmektedirler.

Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde kültür derslerinin yanı sıra birinci sınıftan itibaren müzik alan dersleri olan müziksel işitme ve okuma, piyano ve çalgı dersleri temel olarak verilmektedir. Müzik alan derslerinden biri olan çoksesli koro dersi de 10. ve 11. sınıflarda okutulan, çocukların seslerinin sağlıklı bir şekilde gelişimine yardımcı olan önemli bir ders olarak görülmektedir.

Çoksesli koro dersi öğretim programında dersin genel amaçları;

1. *“Doğru soluk alma, doğru ses üretme ve yayma becerisi kazanmasını,*
2. *Çalışılan eserlerin dönem özelliklerini belirleme, koro türlerini*

inceleme-yorumlama, koro eserlerini güzel ve etkili seslendirme ile sahne ve performans becerisi kazanmasını,

3. *Doğru sesi üreterek güzel konuşmasını ve şarkı söylemesini,*
4. *Koro şefiyle uyum ve toplu söyleme becerisi geliştirmesini,*
5. *Düzeylelerine uygun eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirmesini,*
6. *Koro çalışmaları aracılığı ile birlikte hareket etme ve paylaşma duyguları kazanmasını,*
7. *Koro kültürü ve disiplini kazanmasını,*
8. *Çok sesli koro eserlerini ve çok sesli koro için yazılmış Türk müziği eserlerini genel ve karakteristik özelliklerine uygun seslendirmesini,*
9. *Müzik yoluyla anlama, anlatma, dinleme ve yaratıcılık gücünü geliştirmesini,*
10. *Müziğin dünyada ortak bir dil olduğu bilincini kazanmasını,*
11. *Müzik eğitimi yoluyla Türk toplumunun sosyal ve kültürel gelişimine katkıda bulunmasını,*
12. *Çalışmalarında zamanı verimli kullanma alışkanlığı kazanmasını,*
13. *Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmelerini ve müzik yoluyla disiplinli çalışmayı alışkanlık hâline getirmesini,*
14. *Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmasını amaçlamaktadır” şeklinde belirtilmiştir (MEB, 2016).*

Bireysel olarak öğrencinin gelişimine olanak sağlayan çoksesli koro dersi, aynı zamanda öğrencilerin bir arada, birbirleriyle etkileşim içinde olduğu, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel özelliklerinin aynı anda kullanabildiği alan derslerinden biridir. Öğrenci derste kendi sesini kullanırken, diğer yandan yanındaki veya arkasındaki arkadaşının sesini de dinlemekte, aynı anda farklı ses grupları arasında kendi sesini kontrol ederek, diğer seslerle uyumuna dikkat edebilmektedir. Bunun yanı sıra aynı zamanda partiler arasındaki geçişleri notasyon üzerinde de takip etme yeteneğinin geliştirildiği bir ders olan çoksesli koro dersi, öğrencilerin çok yönlü ve algılarının açık olmasına da büyük yarar sağlamaktadırlar.

Öğrencinin her alanda gelişimine olanak sağlayan çoksesli koro dersine karşı öğrencilerin tutumunun da derste başarılarını etkilemektedir.

İnceoğlu (2010) Tutum'u: "bireyin kendine veya çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu ya da olaya karşı deneyim, bilgi, duygu ve motivasyonuna dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir" (s.13) şeklinde ifade etmiştir.

Sakallı (2006) ise tutumun, insanların dünyayı, çevrelerini anlamalarına ve etraflarında olup bitenleri anlamalarına yardımcı olup olayların değerlendirilmesine ve açıklanmasına tutarlılık ve netlik getirdiğini vurgulamaktadır.

Sonuç olarak tutum, insanın yaşamındaki olayları anlama, açıklama ve analiz etmede önemli bir rol oynadığı söylenebilir (Örs, 2022).

Öğrencilerin derse olan tutumları onların başarılarını olumlu veya olumsuz etkilemektedir. Saruhan ve Deniz (2011) öğrencilerin derse karşı tutumlarını daha iyi anlamak ve gerekirse bu bilgilere dayalı yeni yaklaşımlar geliştirmek, öğrenci merkezli eğitim yaklaşımlarının etkinliğini en üst düzeyde tutmanın en önemli koşullarından birinin söz konusu öğrencilerin tercih ve tutumlarının farkında olmak ve değişimleri gözlemleyebilmek olduğunu belirtmektedirler.

Tavşancıl (2006) Tutum'un özelliklerini şu şekilde belirtmektedir:

1. "Tutumlar doğuştan gelmez, sonradan yaşanarak kazanılır.
2. Tutumlar geçici değildir, belli bir süre devamlılık gösterirler. Yani bireyler yaşamlarının belli dönemlerinde aynı düşünceye sahip olurlar.
3. Tutumlar, birey ve obje arasındaki ilişkide bir düzenlilik olmasını sağlarlar. Öğrenme süreci içinde derece derece biçimlendiğinden, insanın çevresini anlamasına da yardımcı olurlar.
4. İnsan-obje ilişkisinde, tutumların belirlediği bir yanlılık ortaya çıkar. Birey bir objeye ilişkin bir tutum oluşturduktan sonra ona yansız bakamaz.
5. Bir objeye ilişkin olumlu ya da olumsuz bir tutumun oluşması, ancak o objenin başka objelerle karşılaştırılması sonucu mümkündür.

6. Kişisel tutumlar gibi toplumsal tutumlar da vardır. Toplumsal tutumlar; toplumsal değer, grup ve objelere yönelik tutumlardır.

7. Tutum bir tepki şekli değil, daha çok bir tepki gösterme eğilimidir

8. Tutumlar olumlu ya da olumsuz davranışlara yol açabilir (s. 71-72).

Aynı şekilde bir öğrencinin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen amaçlara ulaşabilmesi için ilgi düzeyinin ve müziğe olan tutumlarının bilinmesi, müzik dersi programlarının oluşturulmasında müfredat geliştirme uzmanlarına ve öğretmenlerin müziğe fayda sağlaması açısından önemli görülmektedir” (Turgut, 1984).

Problem Durumu

Problem Cümlesi

“Güney Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin çoksesli koro dersine ilişkin tutumları nasıldır?

Alt Problemler

1. Güney Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü öğrencilerinin dinlemekten ve söylemekten keyif aldıkları müzik türlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Güney Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü öğrencilerinin çoksesli koro dersine ilişkin tutumları ne düzeydedir?
3. Güney Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan GSL müzik bölümü öğrencilerinin çoksesli koro dersine olan tutumlarında öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Güney Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan GSL müzik bölümü öğrencilerinin çoksesli koro dersine olan tutumlarında öğrencilerin sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Yöntemi

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alan Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü öğrencilerinin koro dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan çalışma nicel bir çalışma olup, tarama (Survey) modeli kullanılmıştır. “Bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara tarama (survey) araştırması denir” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, ve Demirel, 2020, s. 16).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın evrenini Güney Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan Güzel Sanatlar Liseleri, örneklemini ise, Güney Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan TOBB GSL (Batman), Diyarbakır GSL (Diyarbakır), Mardin GSL (Mardin), Kazancı Bedih GSL (Şanlıurfa), Güzel Sanatlar liselerinde 11. ve 12. sınıflarda öğrenim gören toplam 120 müzik bölümü öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan müzik öğrencilerine ait okul adı, cinsiyet ve okudukları sınıf durumlarına ait bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubuna Ait Demograik Bilgiler

	Değişkenler (n:120)	f	%
Okulun Adı	TOBB GSL (Batman)	32	26,7
	Kazancı Bedih GSL (Şanlıurfa)	27	25,5
	Mardin GSL	23	19,2
	Diyarbakır GSL	38	31,7
Cinsiyet	Kız	74	61,7
	Erkek	46	38,3
Okuduğu Sınıf	11. Sınıf	61	50,8
	12. Sınıf	59	49,2

Tablo 1’de araştırmaya katılan öğrencilerin %31,7’sinin Diyarbakır GSL, %26,7’sinin TOBB GSL (Batman), %25,5’inin Kazancı Bedih GSL (Şanlıurfa) ve %19,2’sinin de Mardin GSL’de okuyan öğrencilerin olduğu görülmektedir. Araştırmaya, TOBB GSL

ve Diyarbakır GSL okullarından katılımın daha fazla olduğu söylenebilir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %61,7'sinin kız öğrencilerinden, %38,3'ünün ise erkek öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırma kız öğrencilerinin daha fazla katılım sağladığı görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin okuduğu sınıf incelendiğinde %50,8'inin 11. sınıfta, %49,2'sinin ise 12. sınıfta okuduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmayla ilgili alan araştırması yapılarak kitap, tez ve makaleler belirlenmiştir. Belirlenen çalışmalar incelenerek kavramsal çerçeve, ilgili araştırmalar ve kaynakça olarak kullanılmıştır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alan GSL müzik bölümü öğrencilerinin koro dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile Kaya (2011) tarafından geliştirilen, geçerliliği ve güvenilirliği tespit edilen 20 sorudan oluşan 5'li likert tipi "Koro dersi tutum ölçeği" kullanılmıştır. Ölçekte yer alan ifadeler "Tamamen Katılıyorum (1)", "Genellikle Katılıyorum (2)", "Kararsızım (3)", "Katılmıyorum (4)", "Asla Katılmıyorum (5)" şeklinde ölçeklendirilmiştir.

Bu araştırmada kullanılan ölçeğin bütünü için Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı 0,62 olarak bulunmuştur. Güvenirlik analizlerinde en fazla tercih edilen model "Cronbach Alpha"(α) katsayısıdır. 0 ile 1 arasında değer alan bu katsayının yorumlanmasını Kalaycı (2009: 405) şu şekilde belirtmiştir;

- $0,00 \leq \alpha < 0,40$: ölçek güvenilir değildir,
- $0,40 \leq \alpha < 0,60$: ölçeğin güvenirliği düşüktür,
- $0,60 \leq \alpha < 0,80$: ölçek oldukça güvenilirlerdir,
- $0,80 \leq \alpha < 1,00$: ölçek yüksek derecede güvenilirlerdir

Bu sonuç doğrultusunda ölçeğin bu çalışma için güvenilir olduğu görülmektedir.

Verilerin Toplanması

Milli Eğitime bağlı olan Güzel Sanatlar Lisesinde uygulanan çalışma için öncelikli olarak anketi uygulamak için gerekli izinler alınmış, ilgili okullarda çalışma yapılabileceğine dair izin alındıktan sonra anket soruları araştırmacı tarafından google anket sistemine yüklenerek ilgili okullara mail, whatsapp aracılığıyla ulaştırılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, SPSS (The Statistical Packet for Social Sciences) paket programına aktarılarak, istatistiksel çözümleri yapılmıştır. Araştırmada yer alan katılımcılara ait demografik bilgiler betimsel analiz yöntemi kullanılarak veriler yüzde (%) ve frekans (f) olarak gösterilmiştir, öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarının cinsiyet ve sınıf değişkenine göre farklılığının belirlemek amacıyla t testi kullanılmıştır.

Araştırmanın Etik İzni

Durum tespitine dayalı tarama modelinde yürütülen çalışmanın verileri Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan TOBB Güzel Sanatlar Lisesi (Batman), Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi (Diyarbakır), Mardin Güzel Sanatlar Lisesi (Mardin), Kazancı Bedih Güzel Sanatlar Lisesi (Şanlıurfa) okullarında okuyan 11. ve 12. sınıf öğrencilerinden toplanmıştır. Verileri elde etmek için Kaya (2011) tarafından geliştirilen ve 20 maddeden oluşan “Koro tutum ölçeği” kullanılmıştır. Tutum ölçeğinin kullanılması için araştırmacıdan gerekli izinler alınmıştır. Yapılan bu çalışmada etik kurallarına uyulduğunu beyan ederiz. Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulu Başkanlığının alınan 26.12.2023 tarih ve E-77082166-604.01.852622 sayılı etik kurul yazısı ek olarak iletilmiştir.

BULGULAR

Verilerden elde edilen bulgular tablo olarak verilmiş ve elde edilen istatistiksel değerler yorumlanmıştır.

Öğrencilerin Dinlemekten ve Söylemekten Keyif Aldıkları Müzik Türlerine İlişkin Bulgular

Tablo. 2 Öğrencilerin Dinlemekten ve Söylemekten Keyif Aldıkları Müzik Türlerine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Müzik Türleri	Dinlemekten Keyif Aldıkları Müzik Türü		Söylemekten Keyif Aldıkları Müzik Türü	
	f	%	f	%
Klasik Müzik	13	10.8	15	12.5
Pop Müzik	25	20.8	22	18.3
Arabesk Müzik	29	24.2	33	27.5
Caz Müziği	1	.8	1	.8
TSM	10	8,3	10	8.3
THM	33	27.5	29	24.2
Etnik Müzik	3	2.5	2	1.7
Rock/Metal Müzik	4	3.3	5	4.2
Diğer	2	1.7	3	2.5

Tablo 2 incelendiğinde; araştırmaya katılan öğrencilerin %27.5'inin THM'yi, %24.2'sinin Arabesk Müziğini, %20.8'inin Pop Müziği'ni, %10.8'inin Klasik Müziğini, %8.3'ünün TSM'yi, %3.3'ünün Rock/Metal Müziğini, %2.5'inin Etnik Müziğini, % 0.8'inin Caz Müziğini, %1.7'sinin ise diğer müzik türlerini dinlemekten keyif aldıkları görülmektedir.

Öğrencilerin söylemekten keyif aldıkları müzik türleri incelendiğinde; %27.5'inin Arabesk Müzik, %24.2'sinin THM, %18.3'ünün Pop Müzik, %12.5'inin Klasik

Müzik, %8.3'ünün TSM, %4.2'sinin Rock/Metal Müzik, %1.7'sinin Etnik Müzik, %0.8'inin Caz Müzik ve %2.5'inin ise diğer müzik türleri olduğu görülmektedir.

Bu veriler doğrultusunda, öğrencilerin hem söylemekten hem de dinlemekten keyif aldıkları müzik türlerinin THM, Arabesk Müzik ve Pop Müzik olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin söylemekten ve dinlemekten en az keyif aldıkları müzik türlerinin ise sırasıyla Caz Müzik, Etnik Müzik, Rock/Metal Müzik ve TSM olduğu görülmektedir.

Güney Doğu Anadolu Bölgesinde Bulunan Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Çokslesli Koro Dersine İlişkin Tutumlarına Ait Bulgular

Tablo 3. Güney Doğu Anadolu Bölgesinde Bulunan Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Çokslesli Koro Dersine İlişkin Tutumlarına Ait Görüşlerin Dağılımı

Tutum Maddeleri	Tamamen Katılıyorum		Genellikle Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Asla Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Koro dersi hiç ilgimi çekmez.	8	6.7	31	25.8	6	5.0	46	38.3	29	24.2
Boş zamanlarımda koro dersine çalışmaktan zevk alırım.	46	38.3	39	32.5	11	9.2	19	15.0	6	5.0
Koro dersinde canım sıkılır.	10	8.3	32	26.7	9	7.5	34	28.3	35	29.2
Koro dersi ile ilgili etkinliklere katılmaktan mutlu olurum.	65	54.2	30	25.0	6	5.0	13	10.8	6	5.0
Koro dersine sadece sınıf geçmek için çalışırım.	17	14.2	27	22.5	5	4.2	32	26.7	39	32.5
Koro dersinde kendimi rahat hissederim.	55	45.8	35	29.2	11	9.2	12	10.0	7	5.8
Koro dersinden hiç hoşlanmam	10	8.3	34	28.3	4	3.3	32	26.7	40	33.3
Koro dersinde arkadaşlık ilişkilerimiz gelişir.	59	49.2	49	40.8	6	5.0	4	3.3	2	1.7
Koro dersinin, sosyalleşmemizde katkısı vardır.	65	54.2	41	34.2	12	10.2	1	.8	1	.8
Koro dersi bireyler arasında işbirliğini sağlar.	64	53.3	44	36.7	10	8.3	1	.8	1	.8
Koro dersini gereksiz bulurum.	11	9.2	19	15.8	5	4.2	33	27.5	52	43.3
Mümkün olsa koro dersinin yerine başka ders alırdım.	14	11.7	20	16.7	6	5.0	40	33.3	40	33.3

Koro dersine çalışmak hiç içimden gelmez.	11	9.2	21	17.5	5	4.2	31	25.8	52	43.3
Koro dersinin adını bile duymak beni rahatsız eder.	9	7.5	9	7.5	9	7.5	39	32.5	54	45.0
Koro dersinin saatlerinin arttırılmasını isterim.	47	39.2	32	26.7	13	10.8	10	8.3	18	15.0
Koro dersi zevkli geçer.	61	50.8	30	25.0	6	5.0	14	11.7	9	7.5
Koro dersinde farklı eserler öğrenmek hoşuma gider.	67	55.8	22	18.3	7	5.8	14	11.7	10	8.3
Koro dersinde yeni eserler öğrenmek beni sıkar.	13	10.8	17	14.2	10	8.3	30	25.0	50	41.7
Yetkim olsa koro derslerini kaldırırım.	11	9.2	19	15.8	6	5.0	29	24.2	55	45.8
Koro dersinin olduğu günü sabırsızlıkla beklerim.	57	47.5	30	25.0	9	7.5	12	10.0	12	10.0

Tablo 3 incelendiğinde 20 maddeden oluşan tutum ölçeğinin 11' inde olumlu, 9'unda ise olumsuz ifadeler bulunduğu görülmektedir.

Madde 1'de 120 öğrenciden; 46 öğrencinin %38.3 oranla “çoksesli koro dersi hiç ilgimi çekmez” önermesine katılmadığı, 31 öğrencinin %25.8 oranında genellikle katıldığı, 29 öğrencinin %24.2 oranında asla katılmadığı, 8 öğrencinin %6.7 oranında tamamen katıldığı, 6 öğrencinin ise %5.0 oranında kararsız olduğu görülmektedir.

Madde 2'de belirtilen “boş zamanlarımda koro dersine çalışmaktan zevk alırım” önermesine 46 öğrencinin %38.3 oranında tamamen katıldığı, 39 öğrencinin %32.5 oranında genellikle katıldığı, 19 öğrencinin %15.0 oranında katılmadığı, 11 öğrencinin %9.2 oranında kararsız kaldığı, 6 öğrencinin ise %5.0 oranında asla katılmadığı görülmektedir.

Madde 3'te belirtilen “koro dersinde canım sıkılır” önermesine 35 öğrencinin %29.2 oranında asla katılmadığı, 34 öğrencinin %28.3 oranında katılmadığı, 32 öğrencinin %26.7 oranında genellikle katıldığı, 10 öğrencinin %8.3 oranında tamamen katıldığı, 9 öğrencinin %7.5 oranında kararsız kaldığı,

Madde 4'te belirtilen “koro dersi ile ilgili etkinliklere katılmaktan mutlu olurum” önermesine 65 öğrencinin %54.2 oranında tamamen katıldığı, 30 öğrencinin %25.0 oranında genellikle katıldığı, 13 öğrencinin %10.8 oranında katılmadığı, 6 öğrencinin ise %5.0 oranında asla katılmadığı,

Madde 5’te belirtilen “koro dersine sadece sınıf geçmek için çalışırım” önermesine 39 öğrencinin %32.5 oranında asla katılmadığı, 32 öğrencinin %26.7 oranında katılmadığı, 27 öğrencinin %22.5 oranında genellikle katıldığı, 17 öğrencinin %14.2 oranında tamamen katıldığı, 5 öğrencinin ise %4.2 oranında kararsız kaldığı,

Madde 6’ belirtilen “koro dersinde kendimi rahat hissedirim” önermesine 55 öğrencinin %45.8 oranında tamamen katıldığı, 35 öğrencinin %29.2 oranında genellikle katıldığı, 12 öğrencinin %9.2 oranında katılmadığı, 11 öğrencinin %9.2 oranında kararsız kaldığı, 7 öğrencinin %5.8 oranında asla katılmadığı,

Madde 7’de belirtilen “koro dersinden hiç hoşlanmam” önermesine 40 öğrencinin %33.3 oranında asla katılmadığı, 34 öğrencinin %28.3 oranında genellikle katıldığı, 32 öğrencinin %26.7 oranında katılmadığı, 10 öğrencinin %8.3 oranında tamamen katıldığı, 4 öğrencinin ise %3.3 oranında kararsız kaldığı,

Madde 8’de belirtilen “koro dersinde arkadaşlık ilişkilerimiz gelişir” önermesine 59 öğrencinin %49.2 oranında tamamen katıldığı, 49 öğrencinin %40.8 oranında genellikle katıldığı, 6 öğrencinin %5.0 oranında kararsız kaldığı, 4 öğrencinin %3.3 oranında katılmadığı, 2 öğrencinin ise %1.7 oranında asla katılmadığı,

Madde 9’da belirtilen “koro dersinin, sosyalleşmemizde katkısı vardır” önermesine 65 öğrencinin %54.2 oranında tamamen katıldığı, 41 öğrencinin %34.2 oranında genellikle katıldığı, 12 öğrencinin %10.2 oranında kararsız kaldığı, 1 öğrencinin % 0.8 oranında katılmadığı, aynı oranda 1 öğrencinin da asla katılmadığı,

Madde 10’da belirtilen “koro dersi bireyler arasında iş birliğini sağlar” önermesine 64 öğrencinin %53.3 oranında tamamen katıldığı, 44 öğrencinin %36.7 oranında genellikle katıldığı, 10 öğrencinin %8.3 oranında kararsız kaldığı, 1 öğrencinin % 0.8 oranında katılmadığı, aynı oranda 1 öğrencinin da asla katılmadığı,

Madde 11’de belirtilen “koro dersini gereksiz bulurum” önermesine 52 öğrencinin %43.3 oranında asla katılmadığı, 33 öğrencinin %27.5 oranında katılmadığı, 19 öğrencinin %15.8 oranında genellikle katıldığı, 11 öğrencinin %9.2 oranında tamamen katıldığı, 5 öğrencinin ise %4.2 oranında kararsız kaldığı,

Madde 12’de belirtilen “mümkün olsa koro dersinin yerine başka ders alırdım” önermesine 40 öğrencinin %33.3 oranında katılmadığı, aynı oranda 40 öğrencinin de

asla katılmadığı, 20 öğrencinin %16.7 oranında genellikle katıldığı, 14 öğrencinin %11.7 oranında tamamen katıldığı, 6 öğrencinin %5.0 oranında kararsız kaldığı, Madde 13'te belirtilen “koro dersine çalışmak hiç içimden gelmez” önermesine 52 öğrencinin %43.3 oranında asla katılmadığı, 31 öğrencinin %25.8 oranında katılmadığı, 21 öğrencinin %17.5 oranında genellikle katıldığı, 11 öğrencinin %9.2 oranında tamamen katıldığı, 5 öğrencinin ise %4.2 oranında kararsız kaldığı, Madde 14'te belirtilen “koro dersinin adını bile duymak beni rahatsız eder” önermesine 54 öğrencinin %45.0 oranında asla katılmadığı, 39 öğrencinin %32.5 oranında katılmadığı, 9 kişinin %7.5 oranında tamamen katıldığı, aynı oranda 9 kişinin genellikle katıldığı ve kararsız kaldığı, Madde 15'te belirtilen “koro dersinin saatlerinin arttırılmasını isterim” önermesine 47 öğrencinin %39.2 oranında tamamen katıldığı, 32 öğrencinin %26.7 oranında genellikle katıldığı, 18 öğrencinin %15.0 oranında asla katılmadığı, 13 öğrencinin %10.8 oranında kararsız kaldığı, 10 öğrencinin ise % 8.3 oranında katılmadığı, Madde 16'da belirtilen “koro dersi zevkli geçer” önermesine 61 öğrencinin %50.8 oranında tamamen katıldığı, 30 öğrencinin %25.0 oranında genellikle katıldığı, 14 öğrencinin %11.7 oranında katılmadığı, 9 öğrencinin %7.5 oranında asla katılmadığı, 6 öğrencinin %5.0 oranında kararsız kaldığı, Madde 17'de belirtilen “koro dersinde farklı eserler öğrenmek hoşuma gider” önermesine 67 öğrencinin %55.8 oranında tamamen katıldığı, 22 öğrencinin %18.3 oranında genellikle katıldığı, 14 öğrencinin %11.7 oranında katılmadığı, 10 öğrencinin %8.3 oranında asla katılmadığı, 7 öğrencinin %5.8 oranında kararsız kaldığı, Madde 18'de belirtilen “koro dersinde yeni eserler öğrenmek beni sıkır” önermesine 50 öğrencinin %41.7 oranında asla katılmadığı, 30 öğrencinin %25.0 oranında katılmadığı, 17 öğrencinin %14.2 oranında genellikle katıldığı, 13 öğrencinin %10.8 oranında tamamen katıldığı, 10 öğrencinin ise %8.3 oranında kararsız kaldığı, Madde 19'da belirtilen “yetkim olsa koro derslerini kaldırırım” önermesine 55 öğrencinin %45.8 oranında asla katılmadığı, 29 öğrencinin %24.2 oranında katılmadığı, 19 öğrencinin %15.8 oranında genellikle katıldığı, 11 öğrencinin %9.2 oranında tamamen katıldığı, 6 öğrencinin ise %5.0 oranında kararsız kaldığı,

Madde 20’de belirtilen “koro dersinin olduğu günü sabırsızlıkla beklerim” önermesine 57 öğrencinin %47.5 oranında tamamen katıldığı, 30 öğrencinin %25.0 oranında genellikle katıldığı, 12 öğrencinin %10.0 oranında asla katılmadığı, aynı oranda 12 öğrencinin de katılmadığı, 9 öğrencinin ise %7.5 oranında kararsız kaldığı görülmektedir.

Elde edilen bulgular sonucunda öğrencilerin çoksesli koro dersine karşı çoğunluklu olarak ilgi duydukları, boş zamanlarında koro dersine çalışmaktan zevk aldıkları, koro dersinde sıkılmadıkları, koro dersi ile ilgili etkinliklere katılmaktan mutlu oldukları, koro dersine sadece sınıf geçmek için çalışmadıkları, koro dersinde kendilerini rahat hissettikleri sonuçlarına ulaşılırken, çoksesli koro dersinin koro dersinde arkadaşlık ilişkilerini geliştirdiği, öğrencilerin sosyalleşmesine büyük katkı sunduğu, öğrenciler arasında iş birliğini sağladığı sonuçlarına da ulaşılmıştır. Bu sonuçlar değerlendirildiğinde öğrencilerin koro dersine karşı büyük ölçüde olumlu tutum sergiledikleri görülmektedir.

Güney Doğu Anadolu Bölgesinde Bulunan GSL Müzik Bölümü Öğrencilerinin Çoksesli Koro Dersine İlişkin Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Anlamlık Durumuna Yönelik Bulgular

Tablo 4. Öğrencilerin Çoksesli Koro Dersine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Faktörüne Göre Farklılıkları

Cinsiyet	N	Mean	Std	Sig
Kız	74	40,8378	14,07614	,004
Erkek	46	79,9565	10,37937	

Bağımsız t-Testi kullanılarak aritmetik ortalama ve gruplar arasındaki anlamlılık ortaya çıkartıldı. Tablodan elde edilen bulgulara göre anketteki sorulara verilen cevapların cinsiyete göre farklılıkları ve anlamlılığı ortaya çıkartılmıştır. Kız ve erkek öğrencilerin toplam sayılarına göre vermiş olduğu cevapların ortalamasına bakıldığında erkek öğrencilerin sayılarının daha az ama ortalamalarının daha yüksek

olduğu standart sapmanın da kız öğrencilerine göre daha düşük seviyede olduğu görülmektedir. Yapılan testten elde edilen anlamlılığa göre kız ve erkek öğrencilerin verdiği yanıtlar arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Güney Doğu Anadolu Bölgesinde Bulunan GSL Müzik Bölümü Öğrencilerinin Çoksesli Koro Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anamlık Durumuna Yönelik Bulgular

Tablo 5. Öğrencilerin Çoksesli Koro Dersine Yönelik Tutumlarının Sınıf Düzeyine Göre Farklılıkları

Sınıf	N	Mean	Std	Sig
11. Sınıf	61	36,4918	11,35139	,003
12. Sınıf	59	75,8305	12,16007	

Bağımsız t-Testi kullanılarak aritmetik ortalama ve sınıflar arasındaki anlamlılık ortaya çıkartıldı. Tablodan elde edilen bulgulara göre anketteki sorulara verilen cevapların sınıflara göre farklılıkları ve anlamlılığı ortaya çıkartılmıştır. 11. sınıf öğrencilerinin 61 kişi ve 12. sınıf öğrencilerinin 59 kişi olduğu görülmektedir. Grupların toplam sayılarına göre vermiş olduğu cevapların ortalamasına bakıldığında 12. sınıf öğrencilerinin sayılarının daha az ama ortalamalarının daha yüksek olduğu standart sapmanın da 11. sınıflara göre daha düşük seviyede olduğu görülmektedir. Yapılan testten elde edilen anlamlılığa göre 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin verdiği yanıtlar arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Güney Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan Güzel Sanatlar Liseleri 11. ve 12. sınıf müzik öğrencilerinin çoksesli koro dersine karşı tutumlarının incelendiği araştırmada; “Çoksesli Koro Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmış ve sonuç olarak öğrencilerin çoksesli

koro dersine karşı olumlu tutum sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çoksesli Koro Dersi Tutum Ölçeğinden elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde;

“Tamamen Katılıyorum” cevabının en fazla verildiği maddeler; (%55.8) “Koro dersinde farklı eserler öğrenmek hoşuma gider”, (%54.2) “Koro dersinin, sosyalleşmemizde katkısı vardır” ile “Koro dersi ile ilgili etkinliklere katılmaktan mutlu olurum”, (%53.3) “Koro dersi bireyler arasında işbirliğini sağlar”, (%50.8) “Koro dersi zevkli geçer” şeklindedir.

“Genellikle Katılıyorum” cevabının en fazla verildiği maddeler, (%40.8) “Koro dersinde arkadaşlık ilişkilerimiz gelişir”, (%36.7) “Koro dersi bireyler arasında işbirliğini sağlar”, (%34.2) “Koro dersinin, sosyalleşmemizde katkısı vardır”, (%32.5) “Boş zamanlarımda koro dersine çalışmaktan zevk alırım” şeklindedir.

“Asla Katılmıyorum” cevabının en fazla verildiği maddeler, (%45.8) “Yetkim olsa koro derslerini kaldırırım”, (%45.0) “Koro dersinin adını bile duymak beni rahatsız eder”,

(%43.3) “Koro dersine çalışmak hiç içimden gelmez” ile “Koro dersini gereksiz bulurum”, (%41.7) “Koro dersinde yeni eserler öğrenmek beni sıkır (%33.3) “Koro dersinden hiç hoşlanmam” şeklinde ifade etmişlerdir.

Aslantaş (2016) tarafından yapılan “Yatılı Bölge Ortaokulu Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Uluocak ve Tufan (2011) tarafından yapılan “İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi” makale çalışmalarında da benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Öğrencilerin cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre müzik dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? sorusuna cevap aramak için yapılan t testi sonucunda elde edilen anlamlılığa göre kız ve erkek öğrencilerin verdiği yanıtlar arasında ve sınıf düzeyinde 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin verdiği yanıtlar arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmanın bulgularına yönelik aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- Öğrencilerin çoksesli koro dersine karşı tutumlarının değerlendirilmesi için geliştirilen ölçeklerin sene sonlarında uygulanması,
- Diğer müzik derslerinde de kullanılacak yeni tutum ölçeklerinin geliştirilmesi,
- Tutum ölçeğinden elde edilen sonuçların titizlikle incelenerek öğrencilerin derse karşı tutumlarının değerlendirilmesinin yapılarak, derse karşı belirtilen olumsuz tutumların iyileştirilmesi yönünde çalışmalar yapılması,
- Öğrencilerin derse karşı ilgilerini artırmak için öğretim süreci zenginleştirilerek ve farklı öğretim yöntemleri kullanılarak öğrencilerin derste aktif olmalarının sağlanması,
- Öğrencilerin seviyelerine uygun çalışmalar ve eserler seçilmesi,
- Farklı bölgelerde bulunan güzel sanatlar liselerinde de benzer çalışmaların yapılması ve bölgeler arasında öğrencilerin çoksesli koro dersine karşı tutumlarının karşılaştırması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Aslantaş, H. (2016). Yatılı bölge ortaokulu öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(37), 154-165. <https://dergipark.org.tr/en/pub/maeuefd/issue/19410/206444> adresinden erişilmiştir.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2020). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- İnceoğlu, M. (2010). Tutum, algı, iletişim. İstanbul: İyi İşler Yayıncılık ve Matbaacılık
- Laçın, G., ve Göncü, İ. Ö. (2022). A study on developing the evaluation scale of the polyphonic choir curriculum. *Journal for the Interdisciplinary Art and Education*, 3(4), 203-214. ISSN:2717-8870
- MEB. (2016). Milli Eğitim Bakanlığı, Mart 13, 2023 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Haber <https://www.meb.gov.tr/guzel-sanatlar-ve-spor-liselerinin-haftalik-ders-cizelgeleri-degiшти/haber/11742/tr> adresinden erişilmiştir.
- Morris, C. (2002). *Psikolojiyi İyi Anlamak*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği
- Nacakcı, Z. (2006). *İlköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda sunulmuş bildiri, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Örs, N. (2022). *Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Sakallı, N. (2006). *Sosyal Etkiler*. İstanbul: İmge
- Saruhan, Ş. ve Deniz, J. (2011). Temel Eğitim II. kademe öğrencilerinin müzik dersine karşı tutumları. *elementary Education Online* 10(2), 695-702. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ilkonline/issue/8592/106831> adresinden erişilmiştir.
- Şahin, P. (2017). *Güzel Sanatlar Lisesi piyano öğretimi sürecinin öğretmen ve öğrenci görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tavşancıl, E. (2006). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel .
- Turgut, M. F. (1984). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme metodları*, Ankara
- Uluocak, S. ve Tufan, E. (2011). İlköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19 (3), 991-1002.

<https://dergipark.org.tr/en/pub/kefdergi/issue/49049/625740> adresinden erişilmiştir.

SUMMARY

Purpose

The polyphonic choir lesson, which allows individual development of students, is also one of the field lessons where students interact with each other, using their cognitive, affective, and psychomotor characteristics simultaneously. In this lesson, while the student uses their own voice, they also listen to the voice of their classmates next to or behind them, control their own voice among different voice groups simultaneously, and pay attention to their harmony with other voices. Additionally, the polyphonic choir lesson, which is a lesson where the ability to follow transitions between parts on notation is developed, also greatly benefits students by enhancing their versatility and open-mindedness. The attitude of students towards the polyphonic choir lesson also affects their success in the lesson positively or negatively. Saruhan and Deniz (2011) emphasize that understanding students' attitudes towards the lesson better and developing new approaches based on this information is one of the most important conditions for maintaining the effectiveness of student-centered educational approaches, by being aware of students' preferences and attitudes and being able to observe changes.

Similarly, knowing the level of interest and attitudes towards music is considered important for a student to achieve the goals set by the Ministry of National Education and for curriculum development specialists and teachers to benefit from music in developing music lesson programs (Turgut, 1984). The problem statement of the study is determined as "Examining the attitudes of 11th and 12th grade students in the music department of Fine Arts High Schools (FAHS) in the Southeastern Anatolia Region towards polyphonic choir lessons."

Methodology

The study conducted to determine the attitudes of students in the music department of FAHS in the Southeastern Anatolia Region towards choir lessons is a quantitative study, and a survey model was used. "Research aimed at collecting data to determine the specific characteristics of a group is called a survey study" (Büyükoztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, and Demirel, 2020, p. 16). The population of this research consists of students studying in the music departments of FAHS in the Southeastern Anatolia Region, and the sample consists of music department students in 11th and 12th grades at TOBB FAHS (Batman), Diyarbakır FAHS (Diyarbakır), Mardin FAHS (Mardin), Kazancı Bedih FAHS (Şanlıurfa), and other Fine Arts high schools in the region.

To determine the attitudes of students in the music department of FAHS in the Southeastern Anatolia Region towards choir lessons, the "Choir Lesson Attitude Scale," consisting of 20 Likert-type questions developed by the researcher and validated by Kaya (2011), was used.

Findings

Upon examining Table 1, it is observed that out of the 20 items in the attitude scale, 11 are positive and 9 are negative statements. The items with the highest frequency of "Strongly Agree" responses include "I enjoy learning different pieces in choir lessons," "Choir lessons contribute to our socialization," and "I am happy to participate in activities related to choir lessons." The

items with the highest frequency of "Agree" responses include "Our friendships develop in choir lessons," "Choir lessons facilitate cooperation among individuals," and "I enjoy practicing choir lessons in my free time." The items with the highest frequency of "Strongly Disagree" responses include "If I had the authority, I would abolish choir lessons," "Hearing about choir lessons bothers me," and "I find choir lessons unnecessary."

The results indicate that students enjoy polyphonic choir lessons and exhibit a positive attitude towards them. An independent *t*-test was used to determine the arithmetic mean and significance between groups. According to the significance obtained from the test, there is a significant relationship between the responses given by female and male students and between the responses of 11th and 12th grade students regarding their attitudes towards music lessons.

Conclusion and Discussion

In the research examining the attitudes of 11th and 12th grade music students at FAHS in the Southeastern Anatolia Region towards polyphonic choir lessons, the "polyphonic choir lesson attitude scale" was used, and it was concluded that students exhibit a positive attitude towards polyphonic choir lessons. Similar results were obtained in studies conducted by Aslantaş (2016) and Uluocak and Tufan (2011). A *t*-test was conducted to investigate whether there is a significant difference in attitudes towards music lessons based on gender and students' grade level. According to the significance obtained from the test, it was concluded that there is a significant relationship between the responses given by female and male students and between the responses of 11th and 12th grade students regarding their attitudes toward music lessons.

ORCID

Gülay Laçın ORCID 0000-0002-0515-0257

İlknur Özal Göncü ORCID 0000-0001-9931-3020

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu çalışmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde araştırmacılar eşit oranda katkı sağlamıştır.

.Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların, araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma, Gazi Üniversitesi Etik Komisyonunun 26.12.2023 tarih ve E-77082166-604.01.852622 sayılı onayı ile yürütülmüştür.

